

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

22 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență :

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Guzun Ion,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Cotruța Sergiu în numele inculpatului Rotaru Nicolae, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe

Rotaru Nicolae XXXXXX, născut la xxxxxxx, originar din r-nul xxxxx, s. xxxxx și domiciliat în r-nul xxxxx, s. xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 04.08.2020 - 17.12.2020 (prima instanță);
2. 18.01.2021 - 17.02.2021 (instanța de apel);
3. 14.04.2021 – 22.06.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 17 decembrie 2020, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Rotaru Nicolae a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

De asemenea, s-a dispus încasarea din contul lui Rotaru Nicolae în contul statului, cheltuielile judiciare în mărime de 320 lei suportate pentru efectuarea raportului de expertiză medico-legală din 24.06.2020.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Rotaru Nicolae, locuind împreună cu soția sa Rotaru Galina, cu care potrivit prevederilor art. 133¹ Cod penal este membru de familie, la 02.06.2018, și aproximativ ora 22:00, la domiciliul lor comun din s. xxxxx, r-nul xxxxx, a inițiat un conflict în rezultatul căruia i-a aplicat multiple lovituri peste corp cu pumnii și picioarele, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 202022D0078 din 24.06.2020, vătămare corporală gravă a abdomenului acut cu lezarea mezenterului intestinului subțire cu hemiperitoneum (revărsat de sânge intraperitoneal).

Acțiunile inculpatului Rotaru Nicolae au fost încadrate de către prima instanță în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, după indicii calificativi - acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, ce a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale și sănătății.

2. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către avocatul Mereuță Victor în numele inculpatului Rotaru Nicolae, solicitând admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, în temeiul art. 90 Cod penal.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2021, a fost respins apelul declarat, ca fiind depus peste termen.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că în cadrul examinării cauzei penale în prima instanță, apărătorul Mereuță Victor a fost prezent în ședința de judecată și a cunoscut despre etapa examinării cauzei, (f.d. 126, 127 și 128).

De asemenea, instanța de apel a reținut că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, apărătorul a cunoscut despre fiecare etapă a judecării cauzei, nefiind prezent doar la data la care s-a pronunțat sentința instanței. Totodată, potrivit scrisorilor de însoțire la 17.12.2020, în adresa apărătorului și a inculpatului a fost expediată copia sentinței pronunțate în speță.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că deși sentința contestată a fost pronunțată la 17.12.2020, apărătorul Mereuță Victor în numele inculpatului Rotaru Nicolae a depus apel tocmai la 11.01.2021, cu mult peste termenul legal de declarare a apelului.

Totodată, instanța de apel a atestat că apelul declarat nu poate fi repus în termen, mai mult, apărătorul nici nu a solicitat repunerea în termen, la fel, nu a elucidat careva motive întemeiate exhaustiv prevăzute de legiuitor la art. 403 Cod de procedură penală, indicând doar că nu este de acord cu sentința contestată, însă nu a indicat careva circumstanțe ce ar indica că a fost în imposibilitate să depună apel în termen.

4. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către avocatul Cotruța Sergiu în numele inculpatului Rotaru Nicolae, care indică temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală și solicită casarea acesteia, cu despunerea rejudecării cauzei de instanța de apel în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție;

- în conformitate cu art. 402 Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile. Însă curgerea acestuia începe din momente diferite, în dependență de calitatea procesuală a apelantului și redactarea sentinței pronunțate. Pentru procuror termenul curge de la momentul pronunțării sentinței, iar în cazul redactării ei – de la data anunțării în scris despre redactare. Pentru celelalte părți

care au fost prezente la pronunțarea hotărârii, termenul curge de la pronunțare. În cazul când acestea au lipsit sau redactarea hotărârii a fost amânată – de la data comunicării în scris despre redactarea sentinței. Această situație este prevăzută atât pentru apărător, cât și pentru inculpatul lăsat în libertate sau celelalte părți prezente la pronunțarea sentinței;

- în baza dispoziției nr. 22 din 30 noiembrie 2020 „*Cu privire la organizarea activității Judecătorei Hîncești pe perioada stării de urgență în sănătate publică*”, s-a dispus instituirea, începând cu data de 02 decembrie 2020 – 15 ianuarie 2021, un regim special, limitat de activitate în cadrul Judecătorei Hîncești. Potrivit pct. 1 lit. a) din această dispoziție, se vor examina cauzele care potrivit cadrului normativ se judecă fără citarea părților (cererile cu valoare redusă, măsurile asiguratorii) și cauzele urgente, a căror amânare va fi în măsură a prejudicia interesele justiției, dintre care: În materie penală/contravențională – aplicarea și/sau prelungirea măsurilor procesuale de constrângere, autorizarea acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigații efectuate cu autorizarea judecătorului de instrucție și aplicarea măsurilor de siguranță;

- sentința a fost pronunțată la data de 17 decembrie 2020, adică în interiorul perioadei de instituire a regimului special de activitate în cadrul Judecătorei Hîncești. Prin urmare, atât inculpatul, cât și apărătorul său, au avut temeiul legal să considere că nu va fi pronunțată sentința în această perioadă, din care motiv nu au fost prezenți la data de 17 decembrie 2020, când a fost pronunțată sentința;

- având în vedere Dispoziția nr. 22 din 30 noiembrie 2020, prima instanță urma să pronunțe sentința în conformitate cu legislația procesual penală, ținând cont de drepturile și libertățile inculpatului, or existând circumstanțe excepționale, și anume starea de urgență în sănătate publică, prima instanță urma să se asigure că la pronunțarea sentinței nu încalcă drepturile inculpatului.

5. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conducându-se de dispozițiile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal lărgit atestă că recurentul invocă ca temeiuri de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, sub aspectele că

instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Verificând materialele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că se confirmă incidența temeiului de recurs invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin prisma aspectelor că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Coraportând decizia instanței de apel, la rigorile prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală enumerate supra, se atestă că instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de aceste cerințe și a comis următoarele erori de drept.

Colegiul penal lărgit, analizând partea descriptivă a deciziei instanței de apel (f.d. 164-166) atestă că instanța de apel contrar cerințelor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, a omis de a întreprinde toate măsurile necesare de a elucida toate circumstanțele importante ale cauzei, or nu a evaluat și nu a apreciat toate chestiunile esențiale ce derivă din particularitățile cauzei la adoptarea soluției de respingere ca fiind declarat peste termen apelul depus de avocatul Mereuță Victor în numele inculpatului.

Astfel, Colegiul penal lărgit stabilește, că la adoptarea soluției instanța de apel nu s-a expus și nu luat în considerare faptul că în perioada desfășurării ședinței de judecată din prima instanță stabilită pentru data de 02 decembrie 2021 (*amânată în legătură cu aflarea în concediu medical a judecătorului, fără a fi indicată data următoarei ședințe de judecată (f.d. 125)*) și ședinței de judecată din 17 decembrie 2021 (*zi în care a fost pronunțată sentința primei instanțe în lipsa părților, la materialele cauzei lipsind careva date ce ar atesta că părțile ar fi fost informate despre ședința de judecată din 17 decembrie 2021*), era în vigoare Dispoziția nr. 22 din 30 noiembrie 2020 "Cu privire la organizarea activității

Judecătoria Hîncești pe perioada stării de urgență în sănătate publică" (f.d. 182-184), semnată de președintele interimar al Judecătoria Hîncești, Bulat Emil, prin care pentru perioada 02 decembrie 2020 - 15 ianuarie 2021, a fost instituit un regim special, limitat de activitate în cadrul Judecătoria Hîncești (sediul Central și sediul Ialoveni), fiind indicat în:

- pct. a) că se vor examina cauzele care potrivit cadrului normativ se judecă fără citarea părților (e.g. cererile cu valoare redusă, măsurile asigurătorii) și cauzele urgente, a căror amânare va fi în măsură a prejudicia interesele justiției, dintre care - în materie penală/contravențională - aplicarea și/sau prelungirea măsurilor procesuale de constrângere, autorizarea acțiunilor de urmărire penală și a măsurilor speciale de investigații efectuate cu autorizarea judecătorului de instrucție și aplicarea măsurilor de siguranță;

- pct. b) **pentru toate celelalte tipuri de cauze, judecătorul va proceda la preschimbarea din oficiu, a termenelor de judecată, prin amânarea ședințelor după data de 15.01.2021 (dată pasibilă revizuirii în funcție de conjunctură și situației pandemice din țară) cu înștiințarea obligatorie a participanților despre măsurile operate.**

Astfel, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel la adoptarea soluției în speță, nu a supus aprecierii faptul, că deși în perioada din 02 decembrie 2020 - 15 ianuarie 2021 era în vigoare dispoziția menționată, care stabilea un regim special de activitate în cadrul primei instanțe, fiind indicat în pct. b) că pentru cauzele care nu cad sub incidența cauzele urgente specificate la pct. a) judecătorul va proceda la preschimbarea din oficiu, a termenelor de judecată, prin amânarea ședințelor după data de 15 ianuarie 2021 cu înștiințarea obligatorie a participanților despre măsurile operate, iar sentința primei instanțe a fost pronunțată pe 17 decembrie 2021 (f.d. 128), contrar prevederilor dispoziției nominalizate.

Mai mult, Colegiul penal lărgit observă că în conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din prima instanță (f.d. 127 verso - 128), nu este elucidat faptul dacă participanții la proces au fost citați sau înștiințați despre desfășurarea ședinței de judecată din 17 decembrie 2020 - data pronunțării integrale a sentinței primei instanțe.

Totodată, Colegiul penal lărgit mai invocă că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din instanța de apel (f.d. 161) se constată, că după solicitarea procurorului Tăut Dorina de a verifica termenul declarării apelului de către avocatul Mereuță Victor și expunerea poziției procurorului, părții apărării nici nu i s-a solicitat opinia asupra acestui demers, dar instanța de apel îndată s-a retras în camera de deliberare pentru adoptarea deciziei, ce contravine prevederilor art. 413 alin. (1), 364 alin. (3) Cod de procedură penală, unde este reglementat că "*cererile și demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate*", ce la fel nu poate fi acceptat de instanța de recurs ordinar.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel nu a evaluat din oficiu, în virtutea competenței prevăzute de art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, dacă circumstanțele evidențiate supra, au putut influența asupra dreptului participanților la proces de a contesta în termenul legal cu apel sentința primei instanțe, și a-și realiza efectiv dreptul la apărare de partea apărării.

În consecință, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat o decizie de respingere peste termen a apelului declarat, fără a clarifica aspectele esențiale descrise supra, prin ce a fost afectată soluția adoptată, or argumentele instanței de apel în coraport cu aspectele evidențiate nu sunt suficiente pentru a garanta dreptul la un proces echitabil a participanților la proces, din care considerente recursul declarat urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

6. Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra cererii de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul ordinar declarat, nominalizate în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu și echitabil, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Cotruța Sergiu în numele inculpatului Rotaru Nicolae, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2021, în cauza penală privindu-l pe **Rotaru Nicolae XXXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este supusă căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **12 august 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion